

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

กาแฟเป็นเครื่องดื่มที่เป็นที่นิยมที่สุดในโลกชนิดหนึ่ง โดยมีการบริโภคถึง 4 แสนล้านถ้วยต่อปี (ศิริวรรณ, 2546) เพราะกาแฟเป็นเครื่องดื่มที่มีรสชาติเฉพาะตัว มีความเข้มข้นและความหอม ซึ่งเป็นที่ชื่นชอบของหลายๆ คน ในประเทศไทยการดื่มกาแฟเริ่มเป็นที่นิยมมากขึ้น และได้มีการพัฒนาผลิตภัณฑ์เป็นรูปแบบต่างๆ หลายรูปแบบ เช่น กาแฟพร้อมดื่ม ซึ่งมีจุดเด่นในด้านความสะดวกสบาย และประหยัดเวลาเหมาะกับสังคมในปัจจุบันที่มีความเร่งรีบ ในช่วง 2-3 ปีที่ผ่านมา มูลค่าของธุรกิจผลิตภัณฑ์กาแฟแต่ละประเภทอยู่ในเกณฑ์ที่สูง โดยในปี พ.ศ. 2545 มูลค่าของธุรกิจผลิตภัณฑ์ทั้งระบบสูงถึงกว่า 10,000 ล้านบาท แยกเป็นผลิตภัณฑ์กาแฟสำเร็จรูป 5,600 ล้านบาท กาแฟกระป๋อง 6,000 ล้านบาท ร้านกาแฟแฟรมิเยม 3,000 ล้านบาท และยังคงขยายตัวอย่างต่อเนื่อง โดยผู้ลงทุนยังเห็นช่องทางในการขยายตลาด เนื่องจากปริมาณการบริโภคกาแฟของคนไทยยังอยู่ในเกณฑ์ต่ำ และยังมีช่องทางในการขยายฐานการบริโภคออกไปได้อีกมาก (ปัญญาภัทร, 2545) จากสถานการณ์การตลาดของไทยพบว่าอัตราการเติบโตของกาแฟกระป๋องสูงขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 70-75 ต่อปี (บริษัทบริการข้อมูลผู้จัดการ จำกัด, 2540) ปัจจุบันกาแฟพร้อมดื่มมีจำหน่ายในรูปแบบของกาแฟกระป๋อง หรือกาแฟบรรจุกล่องเป็นส่วนใหญ่ ประกอบกับการบริโภคกาแฟพร้อมดื่มคาดว่าจะมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น จึงควรมีการปรับโฉมรูปแบบกาแฟออกสู่ตลาดเพื่อตอบสนองความต้องการที่สอดคล้องกับชีวิตประจำวันมากขึ้น ซึ่งกาแฟพร้อมดื่มบรรจุถ้วยพลาสติกอาจเป็นอีกทางเลือกหนึ่งในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชนิดนี้ เนื่องจากพลาสติกมีน้ำหนักเบา ทำให้สะดวกต่อการขนส่งและการบริโภค (ปุ่น และสมพร, 2544) นอกจากนี้จากรายงานของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์มีการจัดอันดับของพืชที่มีความสำคัญและสามารถผลิตได้ในประเทศ กาแฟถูกจัดไว้ในอันดับที่ 15 แสดงให้เห็นว่ากาแฟมีความสำคัญต่อเศรษฐกิจของประเทศไทยไม่น้อยเลยทีเดียว (ปัญญารัฐ, 2545)

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาอุณหภูมิ และเวลาที่เหมาะสมในการนำเชื้อผลิตภัณฑ์กาแฟพร้อมดื่มบรรจุถ้วย
2. เพื่อศึกษาชนิดของบรรจุภัณฑ์พลาสติกที่เหมาะสมในการผลิตกาแฟพร้อมดื่ม
3. เพื่อศึกษาอายุการเก็บของผลิตภัณฑ์กาแฟพร้อมดื่มบรรจุถ้วยพลาสติก

1.3 สมมติฐานการศึกษา

1. อุณหภูมิและเวลาที่แตกต่างกันในการนำเชื้อมีผลต่อความปลอดภัยในการบริโภค และการเปลี่ยนแปลงด้านคุณลักษณะทางประสาทสัมผัส ของผลิตภัณฑ์กาแฟพร้อมดื่มบรรจุถ้วย
2. ชนิดของบรรจุภัณฑ์พลาสติกมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงด้านคุณลักษณะทางกายภาพ เคมี และจุลินทรีย์ของผลิตภัณฑ์กาแฟพร้อมดื่ม
3. กระบวนการผลิตและบรรจุภัณฑ์มีผลต่ออายุการเก็บรักษาของผลิตภัณฑ์

1.4 ขอบเขตการศึกษา

1. ศึกษาผลของการให้ความร้อนแก่เครื่องดื่มกาแฟโดยศึกษาที่อุณหภูมิต่างๆ 4 ระดับ คือ 65 70 75 และ 80 องศาเซลเซียสที่เวลาต่างๆ
2. ศึกษาและเปรียบเทียบชนิดของถ้วยพลาสติก และแผ่นฟิล์มปิดผนึกที่เหมาะสมในการผลิตและบรรจุกาแฟพร้อมดื่มระหว่างพลาสติกชนิดโพลีโพรพิลีน (PP) และชนิดโพลีสไตรีน (PS) แผ่นฟิล์มพลาสติกลามิเนต (PI) และแผ่นฟิล์มเมทัลไลซ์ (MI)
3. ศึกษาอายุการเก็บรักษาโดยติดตามการเปลี่ยนแปลงคุณสมบัติทางกายภาพ เคมี และจุลินทรีย์ของผลิตภัณฑ์กาแฟพร้อมดื่มบรรจุถ้วยในระหว่างการเก็บรักษาที่ 8 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 1 เดือน